

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie, na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, na účtech příspěvkových organizací, Pozemkového fondu ČR, státních fondů a Národního fondu, na zvláštních účtech podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM) a na účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet netermínovaných prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází k dalšímu rozšíření okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny podává následující tabulka.

Tabulka č. 12: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2012 (1)	29.3.2013 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-22 690	13 965	36 655	-61,5
v tom - příjmy	258 445	292 867	34 422	113,3
- výdaje	281 135	278 902	-2 233	99,2
2. Prostředky na účtech SFA				
- saldo příjmů a výdajů	149 518	188 773	39 255	126,3
- toho: prostředky na umožňovacím účtu	135 358	154 241	18 883	114,0
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	9 189	11 489	2 300	125,0
v tom - příjmy celkem	42 967	50 762	7 795	118,1
- výdaje celkem	33 778	39 273	5 495	116,3
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	1 408	2 690	1 282	191,1
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů		10 361	10 361	
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů		2 311	2 311	
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů		24 123	24 123	
8. Účty bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	20 900	18 005	-2 895	86,1
9. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů		1 695	1 695	
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 9.)	158 325	273 412	115 087	172,7
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-158 084	-272 995	-114 911	172,7
- účet hospodaření státního rozpočtu	-229	-396	-167	172,9
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	12	21	9	175,0

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. čtvrtletí 2013, stejně jako v roce 2012, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnných účtů SP se proti roku 2012 zvýšilo (o 18,9 mld. Kč), když nově od roku 2013 jsou v rámci státní pokladny vykazovány též účty státních fondů a Národního fondu, účty cizích prostředků organizačních složek státu, účty příspěvkových organizací a dalších subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2013 ve výši 21 mil. Kč je tvořena součtem:

- **přebytku státního rozpočtu ve výši 14,0 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 292,9 mld. Kč a výdaji ve výši 278,9 mld. Kč,
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 188,8 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 154,2 mld. Kč, na účtu rezervy na důchodovou reformu 22,4 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 7,1 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB 1,5 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 913 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 76 mil. Kč, na umořovacím účtu cizích prostředků 2 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku salda příjmů a výdajů veřejných rozpočtů ve výši 11,5 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu a další prostředky,
- **zůstatku na účtech fondů** organizačních složek státu v celkové výši **2,7 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **10,4 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření) atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu

následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,

- **zůstatku na účtech příspěvkových organizací** v celkové výši **2,3 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných prostředků,
- **zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu** v celkové výši **24,1 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do státních fondů a Národního fondu a jejich čerpáním; na státní fondy připadá částka 22,0 mld. Kč a na Národní fond částka 2,1 mld. Kč,
- **zůstatku na účtech bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **18,0 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do fondů a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech ostatních subjektů** ve výši **1,7 mld. Kč**, které se nejvíce týkají státní organizace Správa železniční dopravní cesty (664 mil. Kč), veřejných vysokých škol (642 mil. Kč), veřejných výzkumných institucí (244 mil. Kč), územních samosprávných celků (137 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (8 mil. Kč),
- **zůstatku dluhopisového financování státní pokladny ve výši -273,0 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- **zůstatku financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁹ ve výši -396 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek volných („nevyužitých“) prostředků státní pokladny ke konci března 2013 ve výši 21 mil. Kč byl proti stejnému období minulého roku o 9 mil. Kč vyšší, když objem prostředků zahrnovaných do SP se meziročně zvýšil o 115,1 mld. Kč, tj. o 72,7 %.

⁹ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasíva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).